

VYDEJTE SE NA VÝLET S KLASÁČKEM ZA JANEM AMOSEM DO MĚSTA FULNEK, KTERÉ MĚLO ZMIZET

STRUČNÝ POPIS VÝLETU:

Putování po stopách Jana Amose Komenského se zastávkou u zrekonstruovaného zámku.

DĚLKA TRASY:

4 km

OBTÍŽNOST:

Velmi lehká a příjemná trasa městem a přírodou pro děti od tří let. Na kole jet můžete. Psy můžete vzít s sebou, pokud je budete mít na vodítku.

VÝCHOZÍ BOD VÝLETU:

Město Fulnek se nachází uprostřed cesty mezi Olomoucí a Ostravou.

PARKOVÁNÍ:

Zaparkujete na náměstí Komenského. Za nás bylo parkování zdarma.

OTEVÍRACÍ DOBA A VSTUPNÉ:

Památník J. A. Komenského www.muzeumnj.cz

WC:

V památníku a na náměstí.

MOŽNOST OBČERSTVENÍ:

V centru města.

ZA JANEM AMOSEM DO MĚSTA FULNEK, KTERÉ MĚLO ZMIZET

LEGENDA PRO RODIČE A POPIS TRASY:

Milí cestovatelé,

krásné město Fulnek leží mezi Ostravou a Olomoucí, na trase jedné z větví historické Jantarové stezky, která v dávných dobách spojovala oblast kolem Středozemního moře s Pobaltím. Pěkné náměstí obklopené měšťanskými domy doplňují renesanční zámek, dva kláštery a skvostný barokní chrám Nejsvětější Trojice. My si ovšem nebudeme povídat jen o památkách. Společně s Klasáčkem si řekneme něco také o místních pochoutkách a pověstech, takže bude jistě bavit všechny děti od tří let. Otázky jsou určeny předškolákům a školákům, doplňkové úkoly mrňouskům.

DOPIS DĚTEM:

Ahoj, kluci a holky,

zveme vás do míst, kde v přírodě učil své žáky sám velký Jan Amos Komenský, učitel národů! Ukážeme vám krásný zámek a povyprávíme o světici, které narostly vousy. :) Stejně jako k ostatním našim výletům jsme i k tomuto připravili originální mapu s vyznačenou trasou. Když půjdete správnou cestou, budete se pozorně rozhlížet, číst texty a poslouchat, co říkají rodiče, jistě splníte všechny úkoly.

Jdeme na to:

Zaparkujte na náměstí Komenského a vydejte se hledat první slovo do tajenky. Dnes se bude vše točit kolem Jana Amose. Schválně kolik budov a památníků jeho jména dnes potkáte. Počítejte! :)

Máme tady nějakého Amose? Nebo Honzíka? Pokud ano, stává se tímto vůdcem výpravy a celou ji dnes povede!

Uprostřed náměstí vidíte barokní sloup obláčkového typu z roku 1718. Také je zde kašna sv. Jana Sarkandra. Jdeme se k ní podívat. Jsou na ní vidět výjevy ze života světce. Nebyla to žádná legrace... :(

Poznáte, který předmět drží v ruce andílek?

1. Jakou barvu má kříž, který drží světec?

Přejděte k budově radnice – je to ta s muškáty v oknech. Vidíte kamenný erb? Přečtete nápis nad ním? Kolikrát se v něm objevuje slovo Fulnek?

Tipněte si, z kterého slova se vyvinul název města. Pravděpodobně pochází ze staroněmeckého slova Pfuhl, což znamená močál, bažina. Tento název se během staletí různě měnil – Filnek, Füllenck, Fulnecke a tak dále... Až do dnešní podoby.

Zkuste najít znak města. Vidíte červeno-modře čtvrcený štít? V prvním poli je stříbrná hradební věž, ve druhém a třetím šikmé zúžené břevno provázené nahoře dvěma a dole jednou lilií, ve čtvrtém poli stříbrná zavínutá střela. To je hodně složitý erb. Jak by vypadal erb vašeho rodu, kdybyste ho nakreslili vy?

Možná by v něm byla nějaká dobrůtka, kterou máte rádi, nebo ne?

Pokud jsme vám právě udělali chutě, můžete se podívat v obchodech po některé z vyhlášených místních potravin, které se pyšní značkou Regionální potravina – vyberou si milovníci sladkého, slaného, masa nebo třeba mléčných výrobků.

Vydejte se nyní opatrně přes cestu k baroknímu sousoší sv. Jana Nepomuckého s anděly. Je z druhé poloviny 18. století. Podstavec je zdoben třemi reliéfy ze života světce. Na jednom ho zbrojnoši házejí z mostu do řeky, na druhém tahají z vody andělé.

2. Co roste napravo na reliéfu?

Z náměstí se nyní vypravíme doleva Sborovou ulicí ke Knurrovu domu a k památníku.

Kostela si tedy schválně zatím nevšímáme. :)

Knurrův dům je honosná barokní měšťanská budova. Po válce objekt chátral, ale v letech 1968 až 1970 byl zrekonstruován. Proměnil se ve školu, domov, družinu a jídelnu. Knurrův dům je hezky zdobený. Štuková dekorace na hlavním portále znázorňuje korunování Panny Marie a je samý andělíček. Palác byl nově restaurován v roce 2004 a v jedné místnosti zde najdete Informační centrum. Můžete si sem zajít pro letáčky a mapičky. :)

Jdeme se podívat na stavení vedle. Nenápadná budova v rohu náměstí připomíná dobu, kdy byl Fulnek centrem Jednoty bratrské, a Památník J. A. Komenského přibližuje život a dílo předního evropského myslitele. Obzvláště fulneckou etapu jeho životní pouti. Přišel sem začátkem roku 1618 z Přerova, odkud si přivedl druhou manželku Magdalenu Vizovickou. Jak sám uvádí, prožil zde nejkrásnější roky, narodily se mu dvě děti a vytvořil zde dílo *Listové do nebe* a známou mapu Moravy. Po bitvě na Bílé hoře musel bohužel Fulnek opustit. Stále si však myslel, že se vrátí. Už proto, že zde zanechal choť se dvěma syny. Pravděpodobně je však již nikdy nespatriil...

Na kamenném portále je vidět pětিলistá růže, znak jednoho slavného českého šlechtického rodu.

3. Jak se jmenuje rod s růží ve znaku?

(Poradíme, že začíná na R. :))

Za budovou je pomník J. A. Komenského – socha od Jana Štursy. Původně byla určena pro Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy. Od roku 1969 stojí ve Fulneku v areálu bratrského sboru v prostorách někdejší zahrady a hřbitova.

Najděte u boty Komenského letopočet.

4. Opište poslední číslovku.

Počítáte, kolikrát dnes zaznělo v souvislosti s památkami jméno Komenský? My jsme u čísla tři. A vy?

Vraťte se na náměstí. Přímo z něj vede monumentální schodiště k jednomu z nejkrásnějších barokních kostelů na Moravě. Když do něj vstoupíte, přímo vás ohromí jeho velikost i nádherná výzdoba. Základní kámen byl položen v roce 1760. Za pět let bylo hotovo. Kostel byl postavený jako poutní stánek na místě, kde kdysi visel na venkovní zdi jen obraz Panny Marie Pomocné. V roce 1759 k němu přistoupil nějaký muž a zjistil, že obraz pláče. Od té doby se zde začaly konat velké pouti a později bylo rozhodnuto, že bude postaven i kostel.

Teď to chvilku nebude žádná legrace, protože budeme po červené turistické značce od kostela stoupat!

Míjíme Černou věž. Tato dominanta města byla původně součástí opevnění historického centra. Název získala podle tmavé střešní krytiny a je v ní umístěn zvon sv. Kateřiny. Máme tady nějakou Kačenku? A je ráda, že se po ní jmenuje zvoneček? :)

Podívejte se do krajiny. Fulnek je součástí Vítkovské vrchoviny, která se rozprostírá na hranici Moravy a Slezska.

Možná vás to překvapí, ale i přes průmyslový charakter kraje zemědělská půda tvoří více než polovinu území.

Z hlediska zemědělské výroby je v Moravskoslezském kraji zastoupena řepařská, bramborářská oblast a lesní výroba. Rozmanitost oblastí je dána rozdílným reliéfem kraje. Nejúrodnější oblasti se nacházejí v okresech Opava, Nový Jičín a Osoblažském výběžku v okrese Bruntál, kde se pěstuje cukrovka, pšenice, sladovnický ječmen, kukuřice na zrno, olejniny, zelenina a víceleté pícniny.

V kraji převažuje chov dojných krav, omezeně chov prasat a drůbeže. Ekologické zemědělství je zaměřeno převážně na údržbu krajiny pastvou skotu a omezeně ovcí.

Podhorské a horské oblasti jsou zalesněné převážně smrky, který je doplňován listnatými druhy, především bukem. Podél toku řeky Odry najdete i jedinečné porosty lužních lesů.

Přicházíme k rozcestníku Fulnek – pod zámek. Najděte na ukazateli název obce který připomíná dravého ptáka.

5. Napište jméno dravce.

Znáte ještě nějaké jiné dravé ptáky? Zkuste vyjmenovat alespoň tři. A ne, vrabec mezi ně nepatří! :)

Zámek si necháme na konec výletu. Držíme se červené turistické značky a stoupáme a stoupáme. Stezka nás přivede až k obelisku. Hádejte, po kom se jmenuje? :)

Obelisk J. A. Komenského byl vztyčen roku 1892 na počest jeho místního působení. V roce 1957 byl doplněn bronzovými reliéfy od tehdy začínající sochařské legendy Olbrama Zoubka.

6. Opište poslední slovo na reliéfu s obrázkem Komenského a jeho žáků.

Spočítáte, kolik žáků se na reliéfu učí moudrými býti? Všimněte si, jak je slunce ozařuje paprsky poznání. To by bylo, aby se jim po takových dávkách v hlavinkách nerozsvítilo! Amos přesně v místech, kde stojíte, ve svých 26 letech pobýval. Možná tady žákům plánoval nějaký výlet s tajenkou. :)

V místech, kde červená vede stále rovně (k zanedbanému statku), odbočíme doleva. Vybraná stezka nás přes louku zavede až k úlům.

Kdo rád med? My moc. Na čerstvém chlebu s máslem! Znáte nějakou pohádkovou včelku? Třeba Máju?

7. Jak se jmenoval její včelí kamarád?

V úlu je matka jediná samice – královna. Každé včelstvo má jen jednu dospělou matku a každá matka se páří jen jednou v životě. Ovšem se 6 až 10 sameček, tzv. trubců. V případě úhynu matky se jedné nebo více dělnicím aktivují vaječníky, jenže zbytečně. Páření stejně nejsou schopny. Kladou jen neoplozená vajíčka, z nichž se líhnou výhradně trubci. Proto se těmito náhradním matkám říká trubčice. Trubčice již nikdy nepřijmou novou matku, a tak je včelstvo odsouzeno k zániku. Trubcokladná matka je pro každého včelaře komplikací, ovšem trubčice hotovým neštěstím.

Který med máte raději? Lesní nebo luční?

Pokud je med správně vyztřelý a skladovaný, má v podstatě neomezenou trvanlivost. Je to způsobeno vysokým obsahem cukru, nízkým podílem vody a jeho antibakteriálními účinky. Jestliže je tedy med skladován při teplotě do 25 °C, v temnu, nebo mimo přímé sluneční světlo, a je uchováván v uzavíratelném obalu, vydrží opravdu dlouho.

Hned za úlem odbočte doleva na modrou turistickou značku. Okruhem vás přivede zpátky k zámku. Máme chvíli na pár slov k historii. Počkejte na nás v krásné zámecké stromové aleji. Poznáte ji snadno. :)

Za zakladatele města Fulnek jsou považováni páni z Lichtenburka, kteří obdrželi od krále Přemysla Otakara II. část půdy Opavska. První písemná zmínka o Fulneku je z roku 1293, kdy už však město nejen stálo, ale přímo to v něm žilo. Mělo kostel, faru, hrad, rychtáře, měšťany. Město bylo od svého založení německé, za husitských válek se částečně počestilo. Vzpomenete si, rodiče, jak se jmenovalo město, ze kterého pocházel husitský bojovník Jan Žižka?

8. Doplňte: Jan Žižka z ...

Koncem 18. a začátkem 19. století zaznamenalo město Fulnek růst v souvislosti s rozvojem soukenické a tkalcovské výroby. Během osvobozovacích bojů na konci války bylo historické jádro města těžce poškozeno velkým požárem. Městské dominanty sice zasaženy nebyly, zmizely však všechny domy na náměstí a většina domů v přilehlých ulicích. Po odklizení trosky zbyla jen radniční věž a čelní zdi domů severní zástavby. Současné domy pocházejí z 50. a 60. let 20. století a jejich průčelí jsou zčásti rekonstrukcí fasád zničených domů.

Už jste v aleji? Rostou zde obrovské prastaré jírovce.

9. Jak se jmenuje plod jírovce?

Na podzim z plodů tohoto stromu můžete vyrábět s pomocí sirek zvířátka a panáčky. Potřebujete jen vrtáček, sirky a... právě plody jírovce. Nejjednodušší je ježeček a srnka, ale pozor na délku jejich nožiček, aby nepajdali! :)

Podél hradby zámecké zahrady pomaličku přicházíme ke krásně opravenému zámku. Fulnecký zámek stojí na vysokém ostrohu severovýchodně od historického jádra města. Byl zbudován na místě bývalého gotického hradu z přelomu 13. a 14. století, konečnou podobu získal až počátkem 19. století. Skládá se ze dvou částí: ze staršího Horního zámku a mladšího Dolního zámku. Je v soukromém vlastnictví a není přístupný veřejnosti. Před válkou byl od roku 1925 jeho posledním majitelem poslanec Jaromír Špaček. Na zámku působil do října 1938, kdy do Fulneku dorazila německá vojska. Zámek zabrala a pan Špaček musel pryč. Během působení německých vojsk ve Fulneku byl na zámku zřízen úřad pro poněmčení Sudet. „Pilní“ pracovníci tu připravili dokumenty, které se potom staly důležitými doklady v Norimberském procesu. Obsahovaly plány vysídlení Čechů včetně časů odjezdů, termínů, kapacit. Po roce 1945 se pan Špaček vrátil a začal se záchovnou údržbou. Přišel však rok 1948 a musel opět pryč. Do konce života pak bydlel v budově dnešní spořitelny. V roce 1991 získali zámek v restituci jeho synové. Je zařazen domezinárodního podpůrného programu pro záchranu historických památek. Dlouho chátral, ale nyní se už zase tyčí nad krajinou v celé své okrové kráse! :)

10. Jakou barvu má střecha věže?

Máte tuhle barvu někdo na sobě? Tak se jí dotkněte palcem a třikrát vyskočte! :)
Také kvůli tomu, že už jste skoro na konci výletu. Modrá značka vás nyní povede kolem dolní budovy zámku až na rozcestník, který dobře znáte.
Znovu můžete obdivovat krásný pohled na Fulnek...

Nechybělo málo a dnes byste ve Fulneku kvůli bouřlivému konci druhé světové války nenašli ani zámek, ani barokní kostel, a dokonce ani obyvatele. Město bylo z více než sedmdesáti procent zničeno. Bylo srovnáváno s Varšavou a čekal ho osud moderních Pompejí. Mělo být obeháno ostnatým drátem a stát se krajinným muzeem válečných hrůz. Fulnek byl však znovu vybudován, a to na podnět vládní koordinační komise z února roku 1946. Doslova povstal z popela a jeho opravy pokračují dodnes.

Je před námi poslední dnešní otázka.

Ve Fulneku se narodila jedna slavná česká sportovkyně: Petra Kvitová.

11. Jak se jmenuje sport, ve kterém naši zemi proslavila po celém světě?

Měli jste štěstí na počasí? Líbilo se? Tak teď už jen mrknout do tajenky a zjistit, co na nás z ní kouká. Je to jedno z nejznámějších děl, které učitel národů Jan Amos Komenský napsal. Česky se jmenuje *Svět v obrazech*.

REKAPITULACE OTÁZEK DO KŘÍŽOVKY:

1. Jakou barvu má kříž, který drží světec?
2. Co roste napravo na reliéfu?
3. Jak se jmenuje rod s růží ve znaku?
4. Opište poslední číslovku.
5. Napište jméno dravce.
6. Opište poslední slovo na reliéfu.
7. Jak se jmenoval kamarád Máji?
8. Doplňte: Jan Žižka z ...
9. Jak se jmenuje plod jírovce?
10. Jakou barvu má střecha věže?
11. Jak se jmenuje sport?

My se s vámi pomalu loučíme. Doufáme, že se vám výlet líbil, a těšíme se na našich dalších výletech na shledanou! :)

Chcete se dozvědět **další zajímavosti** a informace o značkách kvality? Vše najdete na jednom místě zde: www.akademiekvality.cz

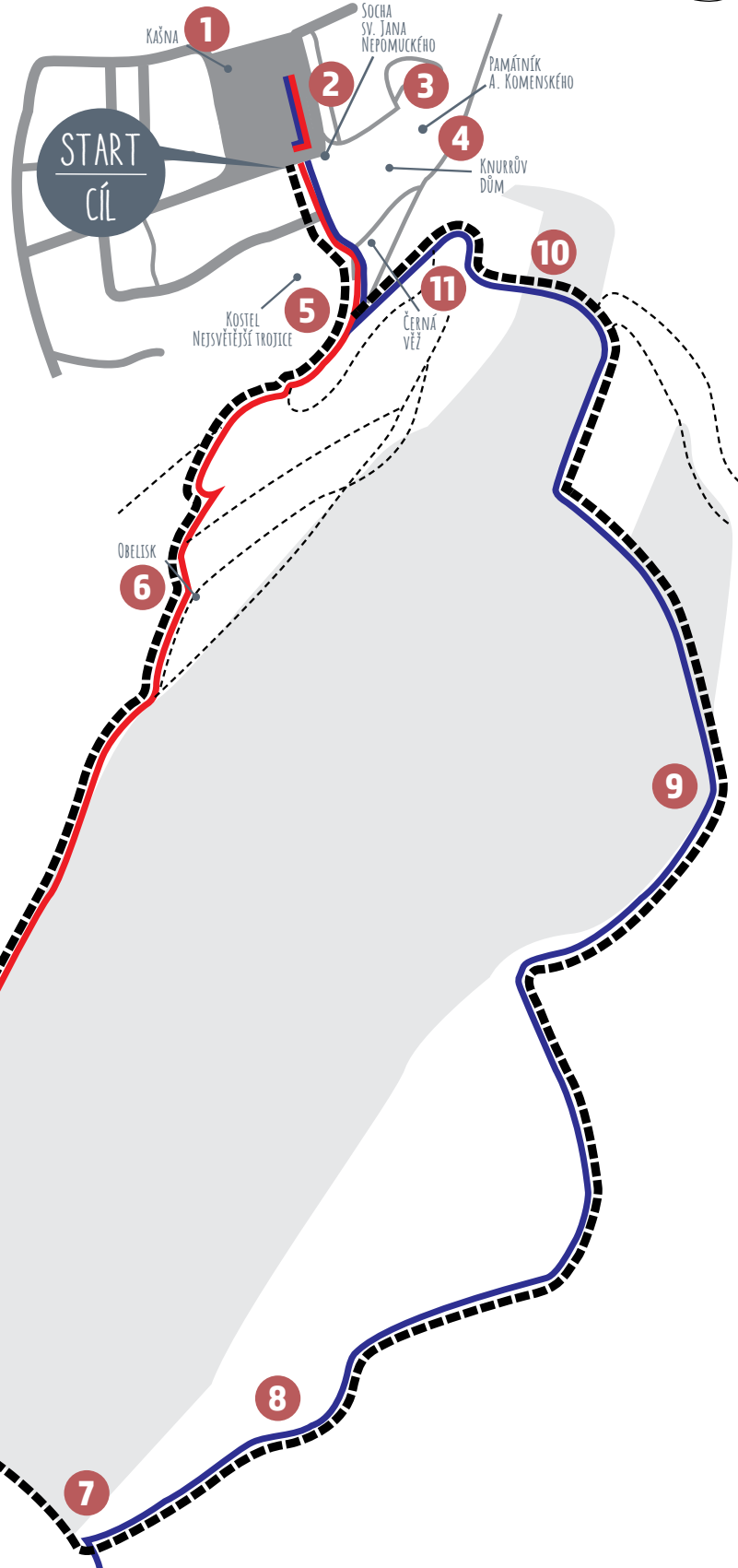

Recepty na doma i na výlety inspirované produkty značek kvality najdete zde: www.akademiekvality.cz/recepty

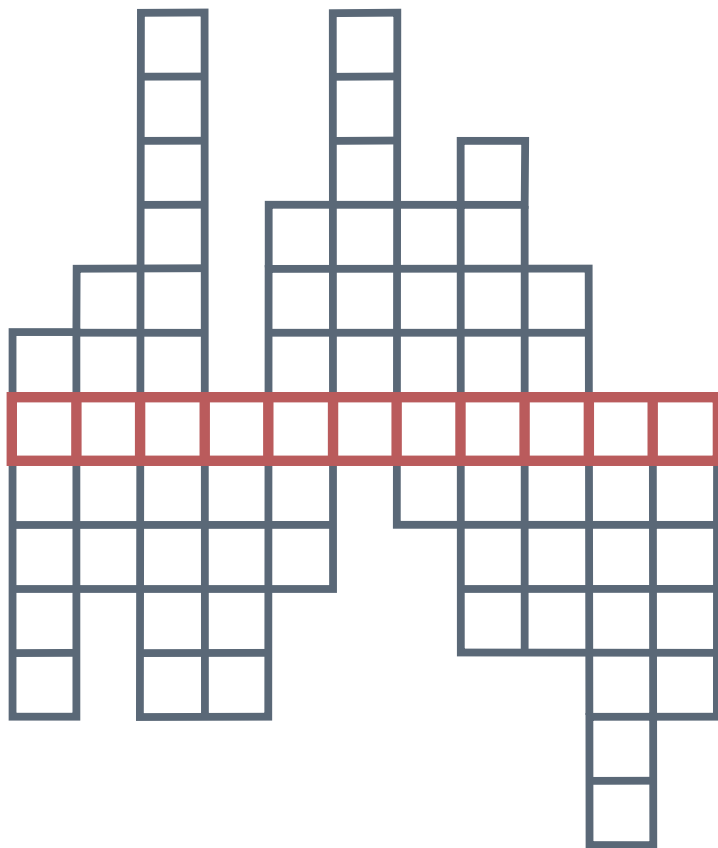
Někdy je nutné zůstat doma v teple a pak se budou hodit **tipy, jak zabavit neposedné děti**. Zde najdete pracovní listy, fotonávody i další inspiraci pro malé i velké. www.akademiekvality.cz/pospolu-u-stolu

ZA JANEM AMOSEM DO MĚSTA FULNEK, KTERÉ MĚLO ZMIZET

ZA JANEM AMOSEM
DO MĚSTA FULNEK,
KTERÉ MĚLO ZMIZET

KŘÍŽOVKA

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

